

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı: 11.893
Tarih: 10.11.2025

36640

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Çin Halk Cumhuriyeti'nin 2018 yılında yürürlüğe koyduğu "National Sword" (Ulusal Kılıç) politikası ile plastik, kâğıt, tekstil ve elektronik atıkların ithalatını yasaklamasının ardından Avrupa Birliği ülkeleri, bu atıkları başka ülkelere yönlendirme yoluna gitmiştir. AB'nin dış ülkelere yaptığı atık ihracatında en büyük varış noktası Türkiye olmuştur.

Kendi topraklarını kimyasal ve plastik atıklarla kirletmek istemeyen Avrupa ülkeleri, ekonomik zorluk yaşayan Türkiye'ye bu çöplerini göndermektedir. Adana başta olmak üzere birçok kentte "geri dönüşüm" adı altında depolanan ya da yakılan ithal plastik atıklar, zehirli gazların havaya, ağır metallerin toprağa, mikroplastiklerin suya karışmasına neden olmaktadır.

Son beş yılda 200'e yakın geri dönüşüm tesisi yangını yaşanmış, yalnızca 2025 Eylül'ünde Adana Küçükdikili'de 50 bin tonluk plastik yığınının 36 saat boyunca yanması ve tüm uğraşlara rağmen söndürülememesi tüm kamuoyunun ve orada yaşayan halkın yoğun tepkisini çekmiştir.

Bakanlık verileri ile uluslararası veriler arasında da ciddi farklar bulunmaktadır. Türkiye plastik atık ithalatını 456 bin ton olarak bildirirken, gönderici ülkelerin toplam beyanı 660 bin ton civarındadır. Aradaki 200 bin tonluk farkın akıbeti belirsizdir. Bu atıkların kime ya da hangi kuruma gittiği/gönderildiği, hangi yöntemlerle bertaraf ettirildiği ve çevreye etkileri konusunda kimsenin bir bilgisi yoktur.

Diğer yandan Ceyhan PDH/PP ve SASA Yumurtalık özel endüstri bölgesi gibi petrokimya projeleriyle ülkenin plastik üretim kapasitesi büyütülmektedir. Akdeniz kıyı hattında pelet saçılımı, deniz canlılarında mikroplastik oranlarının artması, hava ve su kirleticilerinin taşma noktasına ulaşması çevresel ve ekolojik krizi derinleştirmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. 2018 yılından bu yana Avrupa Birliği ülkelerinden Türkiye'ye ithal edilen plastik, kâğıt, tekstil ve elektronik atık miktarları yıllara göre ne kadardır?
2. Bakanlığınızın verileri ile AB Komisyonu'nun Türkiye'ye gönderilen atık miktarları arasındaki 200 bin ton olan farkın nedeni nedir? Bu farkın hangi firmalar üzerinden nasıl ortaya çıktığı tespit edilmiş midir?
3. İthal edilen plastik atıkların depolandığı, yakıldığı veya geri dönüştürüldüğü tesislerin illere göre güncel listesi ve kapasite oranları nedir? Bu tesislerin kaçında çevresel etki değerlendirmesi süreci tamamlanmıştır?
4. Son beş yılda plastik ve atık geri dönüşüm tesislerinde meydana gelen yaklaşık 200 yangına ilişkin Bakanlığınızın denetim ve yaptırım sonuçları nelerdir? Bu tesislerin kaçında yangın sonrası faaliyet izni askıya alınmıştır?
5. Adana Küçükdikili'de Eylül 2025'te yaşanan yangının çevresel etkilerine ilişkin yapılan ölçüm sonuçları kamuoyuyla neden paylaşılmamıştır? Bu bölgede toksik kalıntı ve ağır metal analizi yapılmış mıdır?
6. Ceyhan PDH/PP ve SASA Yumurtalık projeleri kapsamında Akdeniz kıyı şeridinde deniz suyu çekimi, atık su deşarjı, mikropellet kayıpları ve hava kirleticilerinin kümülatif etkisi için bir taşıma kapasitesi çalışması yapılmış mıdır?
7. Geri dönüştürülmüş plastiklerin gıda ambalajlarında kullanımına dair hazırlanan yönetmelik taslağı kimler ve hangi kurumlar tarafından hazırlanmıştır? Bağımsız bilim insanlarının görüşleri alınmadan mı hazırlanmıştır? Bu taslakta insan sağlığı açısından risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
8. Türkiye'nin plastik atık ithalatına tamamen son verilmesi yönünde bir planınız var mıdır? Varsa bu planlar nelerdir? Yoksa neden yoktur?
9. Atık ithalatı yoluyla ülkenin ekosisteminin zarara uğraması, halk sağlığının tehlikeye atılması ve ekolojik tahribatın derinleşmesi karşısında Bakanlığınız bu politikayı ekokırım olarak tanımlamayı düşünmekte midir?